

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/672/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113220924
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5113220924.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Politických väzňov 1272/21, Praha - Nové Mesto, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpeného splnomocneným zástupcom Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Y. U., bytom L. S. XX, O., o zaplatenie 1.290,57 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5C/251/2013-67 zo dňa 03. júna 2015, takto

rozhodol:

Pripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.290,57 eur od 12.07.2010 do zaplatenia.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd návrh navrhovateľa zamietol, a to v časti zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.290,57 eur od 12.07.2010 do zaplatenia, zrušuje a konanie v tejto časti zastavuje.

Rozsudok okresného súdu vo zvyšnej časti (v ostatnej časti výroku, ktorým súd návrh zamietol; vo výroku, ktorým určil neprijateľnú podmienku a vo výroku o trovách konania) zrušuje a vec v tejto časti vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 5C/251/2013-67 zo dňa 03.06.2015 návrh zamietol; zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 508600130 zo dňa 02.10.2009 uzavretej medzi veriteľom Pohotovosť, s. r. o., Bratislava a dlžníkom Y. U. o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku a pre neprijateľnosť za neplatnú v celom rozsahu a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení konštatoval, že navrhovateľ si návrhom doručeným dňa 28.03.2013 uplatnil pohľadávku voči odporcovi podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia zmenkovej sumy 1.290,57 eur, zmenkového úroku 0,25 % denne, úroku z omeškania 6 % ročne zo zmenkovej sumy, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy, teda 4,30 eur a náhrady trov konania.

Vychádzajúc z exekučného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 16Er/203/2011 mal súd preukázané, že dohoda o vyplnení zmenky bola súčasťou všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 508600130 uzavretej medzi spoločnosťou Pohotovosť, a. s., Bratislava a odporcom dňa 02.10.2009. Ku dňu uzavretia úverovej spotrebiteľskej zmluvy a ku dňu vystavenia zmenky nebola v zmenke uvedená zmenková suma, ani splatnosť zmenkového úroku, išlo teda o blankozmenka, ktorú vypísal veriteľ - spoločnosť Pohotovosť, s. r. o., Bratislava, ktorý ju následne previedol (indosoval) na navrhovateľa. Majúc za preukázané, že zmenka bola vystavená ako zabezpečovací právny prostriedok k spotrebiteľskej zmluve, súd na daný spor aplikoval Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“), Občiansky zákonník, zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších

predpisov, Smernicu rady č. 93/13 EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Smernicu 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a Smernicu 2005/29/ES o nekalých praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom.

Súd následne dospel k záveru, že článok 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o vyplnení blankozmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (nebola individuálne dojednaná, tvorila neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy - všeobecných podmienok, bez jej podpisu by spotrebiteľ nedostal úver, spotrebiteľ nemal možnosť sa s týmto ustanovením oboznámiť pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy, indosáciou došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa) a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zmluvná podmienka je podľa názoru okresného súdu neplatná aj pre neurčitosť dojednania podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona a pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka. Z vedeného dôvodu súd podľa § 153 ods. 3 O. s. p. určil zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom za neprijateľnú zmluvnú podmienku a pre neprijateľnosť za neplatnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu.

Konštatujúc, že z neplatného právneho úkonu, z neplatnej zmenky nemožno priznať navrhovateľovi zmenkové plnenie, súd návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a odporcovi, ktorému ako úspešnému účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov konania ich náhradu nepriznal, keďže mu žiadne trovy nevznikli a tieto si ani podľa § 151 ods. 1 O. s. p. neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku spočívajúcej vo vyhovení návrhu v celom rozsahu.

Odvolanie odôvodnil tým, že konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku, má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; v konaní mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom a tiež z dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. a/, b/, f/, § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Navrhovateľ namietal nedodržanie ust. čl. 7 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 (ďalej len „Nariadenie č. 861/2007“) z ktorého dôvodu je napadnuté rozhodnutie prekvapivým, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Namietal tiež vykonanie dôkazov, ktorých vykonanie žiaden z účastníkov konania nenavrhol, pričom súd pri svojom rozhodovaní vychádzal i z „nesporných“ skutočností, ktoré však žiadna zo strán netvrdila a ani sa k nim nevyjadřila.

Prvostupňový súd podľa navrhovateľa dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov a nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Poukázal na to, že je majiteľom zmenky, nie účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu.

V súvislosti so záverom súdu o neprímerane vysokom príslušenstve pohľadávky - zmenkovom úroku 0,25 % denne uviedol, že zmenku vystavil odporca, ktorému bola sadzba zmenkového úroku (napísaná na zmenke) v čase vystavenia zmenky známa a s touto súhlasil. Prvostupňový súd zároveň zamietol celý zmenkový úrok, teda aj tú časť, ktorá sa dobrým mravom neprieči.

Nesúhlasil ani so záverom súdu, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na to že samotný zákon č. 258/2001 Z. z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka, preto dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřil.

Podaním došlým okresnému súdu dňa 22.12.2015 zobral navrhovateľ návrh na začatie konania čiastočne späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne. Uplatňoval si teda v konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

Odvolací súd skôr, než pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozsudku z dôvodov uvedených v odvolaní, zaoberal sa čiastočným späťvzatím návrhu, ktoré navrhovateľ doručil súdu po vydaní prvostupňového rozsudku.

Podľa § 208 O. s. p. ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Vzhľadom na čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľom odvolací súd vyzval odporcu na oznámenie, či s čiastočným späťvzatím návrhu súhlasí, pričom odporca bol poučený, že ak sa v stanovenej lehote nevyjadrí, bude mať odvolací súd za to, že proti čiastočnému späťvzatiu nemá námietky. Odporca, ktorému bolo čiastočné späťvzatie návrhu riadne doručené, sa k nemu v stanovenej lehote nevyjadril. S poukazom na uvedené a skutočnosť, že odporca nevyslovil nesúhlas s čiastočným späťvzatím návrhu, odvolací súd postupom podľa § 208 O. s. p. pripustil čiastočné späťvzatie návrhu, rozsudok okresného súdu v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

Odvolací súd následne po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej odporcom, a to postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) vyplnením a predložením vzorového tlačiva A. Navrhovateľ v tomto návrhu opísal rozhodujúce skutočnosti ohľadom vzniku zmenkovej pohľadávky voči odporcovi a predložil originál zmenky, na základe ktorej si uplatňuje právo.

Dňa 18.11.2014 okresný súd podľa čl. 5 ods. 2, 3 Nariadenia doručil odporcovi tlačivo C (tlačivo na odpoveď), odporca sa však k návrhu navrhovateľa nevyjadril.

Okresný súd následne vyhláškou vyvesenou na úradnej tabuli súdu dňa 28.04.2015 oznámil, že v prejednávanej veci bude dňa 03.06.2015 o 11:30 hod. v zmysle § 7 bodu 1 Nariadenia, v spojení s § 115a ods. 2, § 156 ods. 3, § 200ea ods. 1, 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania verejne vyhlásený rozsudok. Zo zápisnice z verejného vyhlásenia rozsudku zo dňa 03.06.2015 vyplýva, že okresný súd v stanovenom čase vyhlásil v predmetnej veci rozsudok, ktorým návrh navrhovateľa zamietol a určil neprijateľnú zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 508600130 zo dňa 02.10.2009 uzavretej medzi Pohotovosť s. r. o. Bratislava a odporcom o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom.

Odvolací súd uvedený postup okresného súdu, ktorým v prejednávanej veci rozhodol meritórne bez nariadenia pojednávania, vyhodnotil ako nesprávny. Z čl. 5 ods. 1 Nariadenia síce vyplýva, že európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je v zásade písomné, súd (tribunál) však má možnosť nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán sporu. Odvolací súd v tomto smere poukazuje i na vnútroštátnu právnu úpravu - ust. § 115a ods. 2 O. s. p. (ktoré okresný súd aplikoval i v prejednávanej veci) a ktoré ustanovenie bolo zaradené do O. s. p. tiež v súvislosti so snahou zrýchliť a zefektívniť konanie, keď súdu bola daná možnosť (nie povinnosť) rozhodnúť v drobných sporoch aj bez nariadenia pojednávania. Základom pre postup súdu podľa § 115a ods. 2 O. s. p. sú dôkazy predložené účastníkmi konania (najmä navrhovateľom), ktoré nevzbudzujú pochybnosti. V prípade akýchkoľvek pochybností v zásade nie je možné rozsudok bez nariadenia pojednávania vydať. Pri postupe podľa § 115a ods. 2 O. s. p. možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi konania a bez toho, aby sa nimi vykonávalo dokazovanie podľa § 120 a nasl. O. s. p. Súd sa pri postupe podľa § 115a ods. 2 O. s. p. len oboznámi s listinami a ak z nich vyplynie tvrdený skutkový stav a právne posúdenie veci, môže ich vziať za základ svojho rozhodnutia vo veci samej. Skutkový stav súd teda môže ustáliť len z listinných dôkazov predložených niektorým z účastníkov, pričom v zásade je vylúčené, aby jeho rozhodnutie bolo založené na listine, resp. inom dôkaze, ktorý účastníci nepredložili. Odvolací súd zároveň poukazuje na aktuálne znenie ust. § 129 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na

pojednávaniu listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie alebo ak listina bola všetkým účastníkom doručená alebo ak listina alebo jej obsah nebola protistranou spochybnená. Určitá nedokonalosť právnej úpravy v tomto zákonom ustanovení však nemôže ísť na úkor princípu ústnosti a priamosti súdneho konania vyplývajúceho z čl. 48 Ústavy SR, v zmysle ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a aby sa v jeho prítomnosti mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Je preto neprípustné, aby sa účastník o obsahu listinného dôkazu dozvedel až z písomného vyhotovenia rozsudku, ako tomu bolo v prejednávanej veci. Z obsahu spisového materiálu je totiž zrejme, že okresný súd pri rozhodnutí vo veci samej vychádzal z exekučného spisu sp. zn. 16Er/203/2011, ktorý nebol (a ani nemohol byť) účastníkom konania doručovaný, v dôsledku čoho (logicky) tento dôkaz nemohol byť protistranou v konaní spochybňovaný. Pokiaľ teda okresný súd v prejednávanej veci nenariadil pojednávanie, nemohol ani vykonať dokazovanie spôsobom stanoveným zákonom, t. j. prečítaním exekučného spisu alebo jeho časti alebo oznámením jeho obsahu. Označený dôkaz bolo možné vykonať iba podľa zásad uvedených v ust. § 120 a nasl. O. s. p., t. j. na pojednávaní. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia dospel k záveru, že konanie pred prvostupňovým súdom bolo zaťažené vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď zároveň postupom, aký okresný súd v prejednávanej veci zvolil, bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd ako nesprávny a zároveň odnímajúci navrhovateľovi možnosť konať pred súdom vyhodnotil i postup okresného súdu, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky - o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom - uvedené v čl. 14 všeobecných podmienok úverovej zmluvy. Odhliadnuc od skutočnosti, že okresný súd v označenom výroku bližšie nekonkretizoval všeobecné podmienky najmä v tom smere, ktorý dodávateľ ich vydal a ktorého dňa, vo výroku napadnutého rozsudku nie je určitým a jasným spôsobom vyjadrené presné znenie zmluvnej podmienky. Navyiac v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku chýbajú akékoľvek právne úvahy okresného súdu v tom smere, z akých dôvodov i bez návrhu určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky dodávateľovi, ktorý nebol účastníkom prejednávanej veci. Z obsahu spisu tiež nevyplýva, že by okresný súd vyzval účastníkov na vyjadrenie sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Odvolací súd na základe týchto zistení dospel k záveru, že okresný súd i v tomto smere porušil právo navrhovateľa na spravodlivý proces tým, že svoje rozhodnutie nečakane založil na právnych záveroch v otázke neprijateľnosti zmluvných podmienok bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa k takémuto právnomu posúdeniu, čím v podstate navrhovateľovi odňal právo namietat správnosť jeho právneho názoru. Navrhovateľ sa prakticky až z napadnutého rozsudku dozvedel, že okresný súd vyvodil svoj právny záver zo skutočností, ku ktorým mu nebola daná možnosť vyjadriť sa (podobne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/10/2014 zo dňa 25.03.2015).

Odvolací súd s poukazom na uvedené zistenia a bez toho, aby sa zaoberal ďalšími odvolacími námietkami navrhovateľa uvedenými v jeho odvolaní, rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd v ďalšom konaní, ak bude mať za to, že je potrebné v ňom vykonať dôkaz, ktorý nenavrhol ani jedna z procesných strán a ktorý im nebol (prípadne nemohol byť) súdom doručený, bude potrebné, aby nariadil vo veci pojednávanie, na ktoré účastníkov riadne predvolá a vykoná dokazovanie v súlade s ust. § 120 a nasl. O. s. p. Po vykonaní dokazovaní vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní podľa kritérií uvedených v ust. § 157 ods. 2 O. s. p. V novom rozhodnutí vo veci samej opätovne rozhodne o trovách konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania. Okresný súd sa v ďalšom konaní vysporiada i s otázkou vstupu občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ku ktorému došlo oznámením uvedeného združenia, doručeným okresnému súdu dňa 24.11.2014, a to aj v nadväznosti na ust. § 355 O. s. p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.